

Visie op toezicht Acantus - 2023

Vastgesteld in de RvC op 26 mei 2023

Samen werken we aan woonplezier in Noord- en Oost-Groningen

Acantus werkt iedere dag, samen met haar huurders(organisaties), gemeenten, zorg- en welzijnspartijen en andere partners aan woonplezier in Noord- en Oost-Groningen. Dat is onze missie. Zo'n 30.000 mensen met een smalle portemonnee vinden hun thuis in één van de ruim 13.000 woningen van Acantus. Wij zijn daarmee een belangrijke aanbieder van betaalbare, beschikbare en goed onderhouden woningen in ons werkgebied.

De volkshuisvestelijke opgave in Noord- en Oost-Groningen is uitdagend. De woningmarkt wordt steeds krappere, de (stille) armoede, toenemende en veranderende behoefte aan woningen, de duurzaamheidstransitie, overlast door extramuralisering en onzekerheid door aardbevingen zijn, naast goed wonen, belangrijke thema's. Goed bestuur en toezicht zijn voor deze opgave onmisbaar.

Proces en kader visie op toezicht

De raad van commissarissen (RvC) draagt vanuit haar toezichtsrollen bij aan de opgave, strategie en ontwikkeling van Acantus. In voorliggende visie op toezicht wordt de wijze waarop de toezichtsrollen door de RvC worden ingevuld beschreven. Deze visie wordt door de bestuurder en de RvC onderschreven en is daarmee een gedeelde visie op toezicht.

Het formuleren van de toezichtsvisie is gestart met het opstellen van een notitie Governancekader (besproken in RvC 11 februari 2022). In dit governancekader is geconstateerd dat de besturing en het toezicht van Acantus vooral kenmerken hebben van het Rijnlandse model en is de volgende visie op governance geformuleerd:

De governance van Acantus is helder en transparant verwoord en komt in ons doen en laten tot uiting. We handelen vanuit de kaders die wet en governancecode stellen. De doelen, acties en prestaties van Acantus komen voort uit de maatschappelijke omstandigheden en het werkgebied waar Acantus in opereert.

We leggen actief verantwoording af aan huurders, overheid en samenleving.

Op basis van deze visie op governance zijn uitgangspunten voor de statuten en reglementen geformuleerd.

De visie op toezicht komt voort uit de bovenstaande visie op governance en vormt samen met het geheel van wet- en regelgeving, de Governancecode en de statuten en reglementen, het governance- en toezichtkader van Acantus. Op deze manier geven we invulling aan bepaling 1.1 van de Governancecode Woningcorporaties 2020 (gewijzigd per 1/1/23)¹.

¹ Bepaling 1.1: Bestuur en RvC hebben een gezamenlijke visie op besturen en toezicht houden. Het realiseren van maatschappelijke waarde op lange termijn staat daarbij voorop. De visie gaat in op de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid, de financiering en de onderlinge wisselwerking in rollen. De RvC beschrijft hierin zijn rollen (werkgever, toezichthouder en klankbord) en taakuitoefening als intern toezichthouder.

Visie op toezicht

De RvC van Acantus heeft bij de invulling van haar toezichtsrol altijd de maatschappelijke doelstellingen en opdracht van Acantus als uitgangspunt. Hierbinnen zijn de strategie en ontwikkelingen in de organisatie en de omgeving belangrijke thema's. Dit leidt tot de volgende gewenste basishouding van de organisatie, haar bestuur en medewerkers:

- een verantwoordelijkheid voor de regio en een houding die zich richt op vernieuwen, innoveren en evolueren;
- het managen van risico's en het inspelen op kansen in de regio.

De RvC zal deze basishouding voorleven, stimuleren en erop toezien. De waarden van de RvC zijn een vertaling van de kernwaarden van de organisatie Acantus naar toezichthoudend perspectief. Deze kernwaarden zijn: dichtbij, initiatief, lef en gastvrij.

De RvC wil bijdragen aan de volkshuisvestelijke doelstellingen en opgaven om voor de korte en lange termijn de maatschappelijke waarde van Acantus te borgen en te realiseren. Hiervoor is het 'goede' gesprek tussen RvC en bestuurder op basis van de koers van Acantus van belang. De RvC geeft dit vorm op basis van het werken vanuit vertrouwen en gezamenlijkheid. In het goede gesprek heeft de RvC een open en onderzoekende houding, is zij goed geïnformeerd, oplossings- en voortgangsgericht. De RvC is rolbewust en opereert op passende afstand en nabijheid. Van de bestuurder wordt verwacht dat deze de RvC volledig, tijdig en betrouwbaar informeert.

De RvC werkt transparant, geeft vertrouwen, biedt veiligheid en handelt vanuit oprecht contact, wederkerigheid en kracht en tegenkracht. Dat geldt zowel voor de samenwerking met de bestuurder als de contacten binnen en buiten de organisatie.

De formele rollen

De toezichtsrol is onder te verdelen in vier formele rollen van de RvC, namelijk: het zijn van een toezichthouder, werkgever van de bestuurder, sparringspartner en klankbord van de bestuurder en netwerkpartner. Deze vier rollen zijn onderling nauw met elkaar verbonden en vragen tegelijkertijd om duidelijk onderscheid en rolbewustzijn. Om de verschillende rollen goed uit te kunnen oefenen streeft de RvC naar passende diversiteit in haar geledingen.

1. **Toezichthouder op het functioneren van de organisatie:** Dit betreft de wettelijke en statutaire verplichting om integraal toezicht te houden op de algemene bedrijfsvoering, het beleid en het presteren van Acantus. De RvC kijkt hierbij nadrukkelijk naar de maatschappelijke prestaties en omgeving van Acantus.
2. **Werkgever van de bestuurder:** Vanuit de werkgeversrol kijkt de RvC naar de opgave van Acantus en de daaruit volgende opdracht voor de bestuurder. Het gesprek met de bestuurder over de cultuur, kernwaarden en basishouding van de organisatie, de uitvoering van de strategie en een goed toegeruste, professionele organisatie zijn onderdeel van de werkgeversrol van de RvC van Acantus. Dit vertaalt zich in het maken van taakafspraken, jaarlijkse plannings-, ontwikkel- en beoordelingsgesprekken en het maken van beloningsafspraken met de bestuurder. De premisse voor het voeren van de dialoog met de bestuurder is vertrouwen.

3. **Sparringpartner en klankbord van de bestuurder:** De raad is beschikbaar voor haar bestuurder wanneer de behoefte tot klankborden/ sparren bestaat. Daarnaast kan de RvC gevraagd en ongevraagd advies geven over alle aspecten van de portefeuille van de bestuurder, over Acantus en de omgeving. Daarin stelt de raad zich kritisch meedenkend op, om gewenste ontwikkelingen positief te stimuleren en ondersteunen.
4. **Netwerkpartner:** De RvC zet als toezichthouder haar netwerk in voor Acantus. Het netwerk van de RvC en haar leden is aanwezig op de achtergrond en wordt vanuit kennis en kunde ingebracht indien dit nodig is of meerwaarde biedt. Naast de formele netwerken vanuit de RvC van Acantus, hecht de raad ook aan de informele rolinvulling in het krachtenveld van Acantus en zetten de leden hun netwerk hiervoor in. Dit altijd met transparantie als uitgangspunt.

Adviescommissies en besluitvorming

Om de bovenstaande rollen goed uit te voeren heeft de RvC drie commissies ingesteld, de auditcommissie, de remuneratiecommissie en de commissie markt en maatschappij. Deze commissies zijn gezamenlijk agenda- en rol dekkend. De commissies adviseren de raad. De besluitvorming vindt plaats in de raad en is daarmee de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gehele raad en van iedere commissaris afzonderlijk.

Vanuit de rolinvulling vindt de raad bij de bespreking van onderwerpen en bij de besluitvorming een brede maatschappelijke oriëntatie van belang. Dit past bij het uitgangspunt van de raad en de organisatie. Daarom wordt bij besluiten altijd de maatschappelijke context meegewogen en toetst de RvC ook of Acantus de belangen van de relevante betrokkenen en stakeholders heeft meegewogen.

Formele toezichtsrelaties

De relatie met huurders en belanghouders is onmisbaar om de ambities van Acantus te realiseren. De bestuurder van Acantus heeft de primaire contacten met belanghouders over strategische thema's, beleid, uitvoering van beleid en prestatieafspraken. De RvC houdt hier toezicht op. De bestuurder is op verzoek van de RvC verantwoordelijk voor het organiseren van de contacten van de RvC en de belanghouders over de strategische thema's. Contact tussen de raad en belanghouders verloopt altijd in transparantie en in afstemming met de bestuurder. Een deel van deze contacten verloopt via vaste momenten waarop de RvC en gremia bijpraten. Dit bijpraten geeft de raad informatie over de externe en interne omgeving en biedt de gelegenheid om signalen en beelden naast elkaar te leggen. Dit is wezenlijke input voor de raad bij de uitoefening van het toezicht.

Huurders(organisaties): De RvC hecht veel waarde aan de betrokkenheid van huurders en de rol van de huurdersorganisaties. De raad wil weten wat leeft onder huurders, wat hen beweegt en wat de woonwensen zijn. Commissarissen spreken minstens twee keer per jaar de huurdersorganisaties.

OR: De raad onderhoudt contact met de ondernemingsraad, er vindt in ieder geval twee keer per jaar een bijeenkomst plaats op basis van wederkerigheid.

MT: De raad hecht belang aan het gesprek met het managementteam (MT). Dit vindt minimaal één keer per jaar plaats. Signalen vanuit het MT worden via de bestuurder in de

raad besproken, tenzij er reden is voor rechtstreeks contact tussen (een) MT(-lid) en de raad. De business controller heeft een rechtstreekse lijn met de raad en spreekt in ieder geval één keer per jaar zonder de bestuurder met de auditcommissie.

Aw/WSW: De Aw en het WSW geven het verticaal toezicht vorm vanuit een gezamenlijk beoordelingskader. Ze kijken ieder vanuit hun rol en met hun bril naar de financiële continuïteit, het bedrijfsmodel en de governance en organisatie. De raad hecht aan de wettelijke en formele relatie met deze externe toezichthouders. Die is relevant en geeft input voor het verderbrengen van de raad en de organisatie en daarmee de maatschappelijke prestaties van Acantus verder.

Accountant: De RvC benoemt en ontslaat de accountant. Naast de waarborgen die voortkomen uit de verplichte onderdelen van de accountantscontrole, hecht de RvC waarde aan de visie van de accountant op het risicomanagement van de organisatie in brede zin. Het delen van ontwikkelingen door en met de accountant vindt vooral plaats in de auditcommissie.

VTW: De raad is aangesloten bij de Vereniging Toezichthouders Woningcorporaties vanwege de meerwaarde van het vergaren en delen van kennis en het verrijken en onderhouden van het netwerk met collega-commissarissen.

Gemeenten: Belangrijke netwerkpartners voor Acantus zijn de gemeenten. De raad hecht er aan zelf een passende relatie met de gemeenten te onderhouden. Deze contacten worden op verzoek door de bestuurder georganiseerd.

Een levende visie

Deze visie staat niet slechts op papier, maar is voor de raad een levend document. Ontwikkelingen en of veranderende inzichten kunnen van invloed zijn op deze visie en reden zijn voor wijzigingen en/of aanvullingen. Tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie van de RvC wordt bekeken in hoeverre aanpassing nodig is.